

Posudek oponenta disertační práce Mgr. Jaroslava Emmera

Anglická přirovnání v korpusových datech

English Idioms of Comparison in Corpus Data

předkládané v roce 2023 na Ústavu anglického jazyka a didaktiky

I. Stručná charakteristika práce

Předkládaná disertační práce se soustředí na adjektivní přirovnání používaná v současné angličtině. Úvodní část je věnována teoretickému vymezení přirovnání, autor upozorňuje na úskalí některých přístupů, podrobně se věnuje také metafoře a jejímu vymezení vůči přirovnání. To vše je důkladně podloženo odbornou literaturou. Jádrem práce jsou adjektivní přirovnání, jejichž seznam byl pořízen pečlivou analýzou textů čtyř korpusů, mezi nimiž nechybí ani korpus mluvené angličtiny. Tato svá zjištění autor srovnává se zařazením těchto přirovnání do sedmi slovníků angličtiny a popisuje je z formálních i sémantických hledisek. Nakonec je provedeno srovnání s českými adjektivními přirovnáními.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Předložená práce je velmi přínosná a inovativní v několika ohledech. Na základě důkladného prostudování sekundární literatury a velmi fundovaného výběru korpusového materiálu i metodologického přístupu vytvořil autor rozsáhlý soubor adjektivních přirovnání používaných v současné angličtině. Na základě frekvence z nich vybral minimum, které může sloužit k didaktickým účelům a jehož způsob užívání je spolehlivě a přehledně popsán. Rozsáhlý anglický soubor (309 přirovnání) je konfrontován s českým materiálem. Vysoce hodnotím zejména práci s nesourodými korpusovými daty, vytvoření adekvátních dotazovacích formulí i všestranný popis nalezených jednotek.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

Autorovy cíle i hypotézy jsou dobře představené a jasně formulované. Práce má přehlednou a propracovanou strukturu. Formální úprava práce, rozdělení do kapitol a jednotlivých celků pomáhá celkové orientaci čtenáře a je logicky propojeno. Předkládané problémy a výsledky jsou dobře

formulované, jasně popsané a adekvátně řešené. Odborně je práce na vysoké úrovni, čtivá a nakolik to mohu posoudit napsaná velmi dobrou angličtinou.

Sekundární literatura je velmi bohatá, jednotlivé přístupy jsou integrovány, komentovány a v případě potřeby rozvíjeny (např. Čermákův popis transformací aplikovaný původně na češtinu je pro příslušná data podrobněji rozpracován, viz str. 60nn). Vysoce hodnotím práci s primárními zdroji, znalost korpusových dat, schopnost vytěžit z nich potřebné výsledky při jejich různorodosti, vytvořit jejich vzájemné porovnání, kvalitní interpretaci, schopnost redukovat regionální vlivy. V této části by práce mohla být vzorem, neboť autor vysvětluje metodologické postupy a zpřesňuje je. Velkým přínosem je i srovnání korpusových výsledků s rozsáhlými lexikografickými zdroji.

Vlastním přínosem práce je jednak teoretický popis formálních vlastností adjektivních přirovnání v angličtině, protože bere v úvahu variabilitu materiálu. Extrakce rozsáhlého souboru užívaných anglických přirovnání nemá, pokud je mi známo, obdoby nejen v angličtině. Práce přináší komplexní popis vybraných frazeologických jednotek od jejich užívání, přes formální variabilitu, prozodické vlastnosti až po sémantické členění a vymezuje vhodný soubor adjektivních přirovnání pro didaktické účely. Navíc přináší srovnání s českým materiálem, který je sice vytvořen kombinací slovníkových zdrojů a doplnění na základě korpusových textů, ale umožňuje srovnávat jádro adjektivních přirovnání. Kdyby se už bez tohoto kontrastivního pohledu nejednalo o velice komplexní práci, měla bych zde jednu drobnou výtku: pro frekvenční srovnání českých dat by se dala využít frazémová anotace obsažená v českých korpusech.

IV. Otázky k objasnění

1. Proč autor zvolil právě adjektivní přirovnání?
2. Proč autor nevyužil frazémovou anotaci v českých korpusech?

V. Závěr

Mgr. Jaroslav Emmer předkládá velmi kvalitní disertační práci. Doporučuji ji publikovat.

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako prospěl.